

Nie tylko wapń

CO Z TYM WAPNIEM?

Jednym z problemów, z jakimi od dawna się borykamy, jest porażenie poporodowe. Na przełomie roku ze stada liczącego 34 krowy musieliśmy wybrakować dwie – nie były zatuszowane. Wiem, że to wina błędów żywieniowych, ale łatwo się mówi – gorzej z praktyką. W gminie jest dwóch lekarzy weterynarii i po prostu nie mają czasu, a często i chęci, aby bawić się w pobieranie krwi, wysyłanie jej do laboratorium, aby oznaczyć stężenie poszczególnych pierwiastków (Ca, P, Mg). Przyjmijmy, że nasze pasze objętościowe są ubogie w składniki mineralne i wszystkie makro- i mikroelementy krowa czerpie z paszy treściwej, której etykieta z zawartością poszczególnych składników zamieszczona jest obok. Czy krowie o wydajności 8-9 tys. l mleka, zjadającej w szczycie laktacji 9 kg paszy o zawartości 1,2 proc. wapnia, to wystarczy?

Czy należy do paszy domieszać kredę? Słyszałam, że tak. I to nawet 100-150 g na sztukę dziennie. Czy to prawda? Krowa, dając mleko, wypłukuje się i nie ma z czego odbudować rezerw. Podobno można podawać przed porodem sole anionowe, ale to chyba nie jest bezpieczne, ponieważ trzeba wyliczyć dawki i kontrolować pH moczu.

Co rolnik może z tym zrobić sam, bez większych komplikacji i ryzyka?

Czytelniczka z Lubelskiego

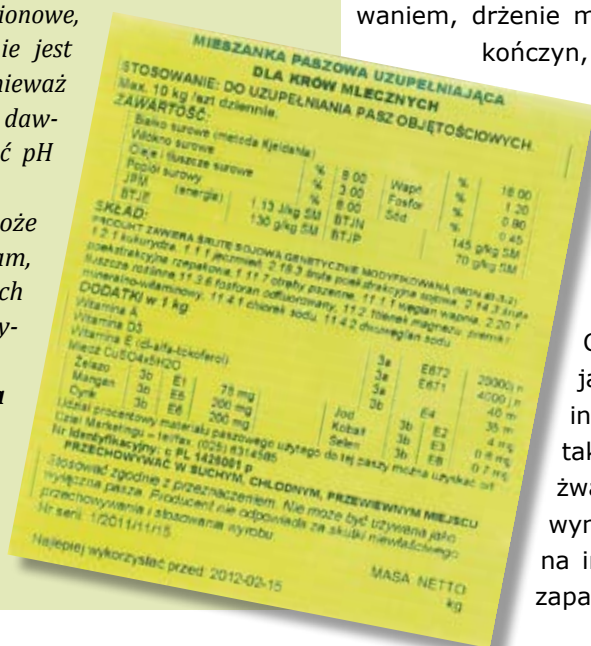
Porażenie poporodowe związane jest z hipokalcemią, czyli gwałtownym obniżeniem poziomu wapnia i magnezu we krwi po wycieleniu krowy. Jest to spowodowane wzmożonym wydzielaniem wapnia z siarą, a potem z mlekiem lub jest skutkiem zbyt wysokiego poziomu wapnia we krwi w momencie porodu, przy niskim poziomie fosforu. Dlatego w okresie zasuszenia należy ograniczyć poziom wapnia, fosforu, sodu i potasu w dawce pokarmowej

Porażenie poporodowe występuje głównie u krów wysokowydajnych i starszych, najczęściej w 3.- 5. laktacji, u których przyswajalność wapnia i innych mikro- i makroelementów spada wraz z wiekiem. Porażenie poporodowe jest to schorzenie okresu okołoporodowego i występuje bezpośrednio po porodzie lub w ciągu pierwszych 2-3 dni. Charakteryzuje je u krowy: utrata apetytu, niechęć do poruszania, trudności ze wstawianiem, drżenie mięśni, sztywność kończyn, brak reakcji na

zowej macicy, przemieszczenie trawieńca, ketoza.

Aby nie doszło do porażenia poporodowego, musi być uruchomiony proces uwalniania do krwi wapnia z kości, co jest normalnym procesem fizjologicznym. Za przebieg tego procesu i regulację poziomu wapnia we krwi odpowiedzialne są hormony: parathormon, pochodzący z przytarczyc, oraz kalcytonina wytwarzana w tarczycy. W procesie tym udział bierze także witamina D₃ oraz magnez. Parathormon uwalnia wapń, a kalcytonina blokuje jego uwalnianie.

Należy żywić krowy w okresie zasuszenia specjalnymi dodatkami mineralnymi (premiksy) o obniżonym poziomie wapnia oraz wystrzegać się podawania pasz o wysokim poziomie Ca, Na, P, K, takich jak lucerna, koniczyna, buraki, melasa, kreda, kwaśny węgiel, dodatki mineralne laktacyjne, które zawierają dużo kationów, wpływających na dodatni poziom parametru równowagi kationowo-anionowej DCAB dawki pokarmowej. Na trzy tygodnie przed wycieleniem nadal stosuje się dodatki mineralne zasuszeniowe, które sprzyjają utrzymaniu równowagi kationowo-anionowej oraz lekko zakwaszają krew. Jeśli w dawce pokarmowej jest zdecydowana większość kationów, DCAB przekracza + 200 meq w kg suchej masy dawki pokarmowej, a pH moczu wynosi powyżej 7,3 / 7,3- 8,5, wtedy podaje się jeden z preparatów z solami anionowymi, aby pH krwi było lekko kwaśne. Oto przykładowe wartości DCAB w niektórych solach anionowych: siarczan amonu – -5000

meq/kg s.m., chlorek wapnia – -17 000 meq/kg s.m., chlorek magnezu – -9800 meq/kg s.m., siarczan magnezu – -13 500 meq/kg s.m. W innych produktach wartości DCAB są następujące: kreda pastewna – +40 meq/kg s.m., kwaśny węglan – +12 049 meq/kg s.m., młoda trawa – +638 meq/kg s.m., melasa buraczana – +909 meq/kg s.m. Dobrą praktyką jest stosowanie pójła poporodowego u krów oraz podawanie po wycieleniu jednego z preparatów wapniowych, na przykład Calcium.

Aby ocenić żywienie i zaopatrzenie krów w dodatki mineralne, należałoby znać całą bazę paszową w gospodarstwie oraz sposób zadawania pasz i organizację pracy w oborze. Często w dawce dla krów dojnych brakuje wapnia, zwłaszcza po wycieleniu oraz gdy skarmia się duże ilości kiszonki z kukurydzy, wtedy najprościej podać oprócz

dodatku mineralnego laktacyjnego kredę 100-150 gram na sztukę.

Podana w liście przez czytelnika mieszanka paszowa uzupełniająca, zawierająca 18 proc. białka ogólnego, zawiera niski poziom wapnia – około 12 gram w kilogramie. Z tego wynika, że krowy cielące się otrzymują 24- 36 g wapnia z mieszanki paszowej (2-3 kg) plus wapń z pasz objętościowych i ewentualnie z mieszanki mineralnej zasuszeniowej, co nie będzie wartością zbyt wysoką, pod warunkiem że nie będą pobierały w nadmiarze pasz od krów dojnych sprzyjających porażeniu poporodowemu. Norma na wapń u krowy zasuszonej wynosi około 60-75 gram/sztukę lub 5-6 gram Ca/kg suchej masy dawki.

Jeśli krowy wycielone nie otrzymują dodatkowo mieszanki mineralnej na okres laktacji o wysokim poziomie wapnia, kredy pastewnej, kwaśnego węglanu na koryto, pre-

paratu wapniowego we wlewie i pójła, to poziom wapnia w dawce pokarmowej może być niewystarczający. Co prawda krowy otrzymają wapń i inne dodatki wraz z paszą objętościową, lecz z listu wynika, że ich poziom może być bardzo niski. Nawet wapń pobrany przez krowę wraz z mieszanką treściwą, której krowa zjada po wycieleniu 2-4 kg, może nie pokryć zapotrzebowania na ten pierwiastek. Norma na wapń u krowy dojnej wynosi 150-190 g na sztukę lub 7,0-8,5 g Ca na kg s.m., a po wycieleniu nawet 11g Ca na kg suchej masy.

Proponuję przeanalizować opisaną sytuację bezpośrednio w gospodarstwie wraz z doradcą żywieniowym Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, z którym kontakt można nawiązać poprzez zootechnika oceny lub za pośrednictwem strony internetowej www.pfhb.pl ■

REKLAMA

Przyszłość jest dziś...

ABS
POLSKA

Lider światowej genetyki pod względem zdrowia, funkcjonalności typu i budowy oraz opłacalności produkcji Twoich krów

Inseminatorom oferujemy atrakcyjne warunki współpracy

Zarządzanie genetyką Twojego stada GMS®

Kursy inseminacyjne

ABS Polska ul. Wazów 8a
01-986 Warszawa, tel 512-984-764

www.abspolska.pl
e-mail: abspolska@genusplc.com